

DOI چیست؟

تهیه و تنظیم: نرجس صیادی

کارشناس دفتر مجله فیض

داشتن کد استاندارد در مقالات کلید اصلی حل مشکلات نمایه شدن و علم سنجی معتبر است. متأسفانه و بنا به دلایل واهی بسیاری از مجلات کشور ما از داشتن این کد محروم می‌باشند.

مقدمه

What is a Digital Object Identifier, or DOI?

The Digital Object Identifier (DOI) is a unique alphanumeric string assigned by a registration agency (the International DOI Foundation) to identify content and provide a persistent link to its location on the Internet.

شناسه شیء دیجیتال (DOI)، یک رشته الفبایی منحصر به فرد تعیین شده توسط آژانس ثبت (سازمان بین المللی ثبت DOI) برای شناسایی محتوا و ارائه یک لینک پایدار به محل خود بر روی اینترنت است.

All DOI numbers begin with a 10 and contain a prefix and a suffix separated by a slash. The prefix is a unique number of four or more digits assigned to organizations; the suffix is assigned by the publisher and was designed to be flexible with publisher identification standards.

همه شماره‌های DOI با ۱۰ شروع می‌شوند و شامل یک پیشوند و یک پسوند است که به وسیله‌ی یک اسلش از هم جدا می‌شوند. پیشوند یک شماره منحصر به فرد چهار رقمی یا بیشتر می‌باشد که به سازمان‌ها اختصاص داده می‌شود؛ پسوند توسط ناشر و مطابق با استانداردهای خاص ناشر تعیین می‌شود. مثال: doi: 10.4161/worm.19537

Over 40 million DOI names have been assigned by DOI System Registration Agencies in the US, Australasia, and Europe.

DOI names are widely used in scientific publishing to cite journal articles. More than 98% of all DOI registered are for scholarly articles.

سال‌های حماسه‌ی سیاسی و حماسه‌ی اقتصادی

بیش از ۴۰ میلیون DOI توسط سازمان‌های ثبت سیستم DOI در ایالات متحده آمریکا، استرالیا و اروپا تعیین و طراحی شده است. DOI ها به‌طور گسترده در چاپ و نشر علمی برای استناد به مقالات مجله مورد استفاده قرار می‌گیرد. بیش از ۹۸ درصد از تمام DOI های ثبت شده، به مقالات علمی اختصاص داده شده‌اند.

آشنایی با اصطلاح DOI و PMID در مقالات ژورنال

DOI (شناسه دیجیتال) یک کد عددی است که همانند اثر انگشت برای هر مقاله بی‌همتا است. این کد همانند بارکد برای شناسایی محصولات آنلاین به کار برده می‌شود. به‌طور خلاصه DOI به‌طور بی‌همتا و انحصاری مختص هر مقاله می‌باشد و کلید اصلی ارتباط این محصول آنلاین با سایر محصولات آنلاین (در اینجا سایر مقالات) در دنیای مجازی محسوب می‌شود.

ناشران برای ارتقا شاخص‌های کیفی و کمی مقالات خود با کسب این کد عملاً قسمت عمده‌ای از مراحل ارتقا مجله و افزایش شانس نمایه‌سازی را انجام می‌دهند.

محققانی و پژوهشگرانی که قصد دارند مقاله خود را در ژورنال‌های معتبر و طبق قوانین اصولی آنها ارسال کنند، اغلب نیاز به یافتن رفرنس مقاله و شناسنامه مقاله خواهند داشت.

سیستم شناسایی مقاله ژورنال DOI به عنوان سندی است که در نام گذاری آن

از دو بخش مجزا کد ناشر و کد سند استفاده می‌شود.

موتور جستجوی DOI

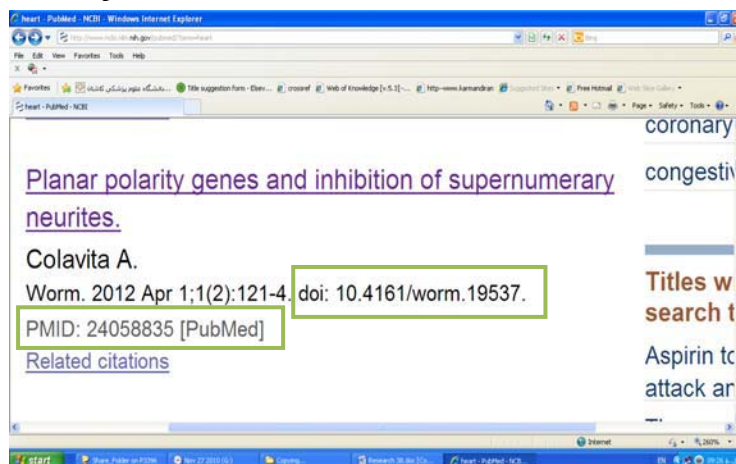
بسیاری از ژورنال‌های بین‌المللی جهت پذیرش مقاله محققین درخواست استفاده از DOI جهت شناسایی مقاله، عنوان، نویسنده و تمامی اطلاعات یک مقاله ژورنال را دارند تا با استفاده از تنها چند عدد بتوان مقاله مورد نظر را پیدا کرد.

Risk Factors/ DOI

در کنار اصطلاح DOI اصطلاحی با نام PMID وجود خواهد داشت که بسیار شبیه به کارایی Digital Object Identifier می‌باشد. برای مثال به سایت [PubMed.gov](http://pubmed.gov) بروید در این سایت لیست چندین میلیون مقاله ثبت شده وجود دارد که با سرچ موضوع انتخابی خود در این سایت می‌توانید به ژورنال‌های لیست شده برسید که به سادگی می‌توانید شاخص PMID در هر مقاله را پیدا کرده و با وارد کردن آن در فرم درخواست، مقاله مورد نظرتان را از این سایت درخواست کنید.

سال‌نامه‌های سیاسی و حماسی اقتصادی

نمونه‌ای از مقالات موجود در سایت PubMed.gov که دارای DOI و PMID می‌باشند. در ضمن DOI علاوه بر مقالات به کتب و کتابچه خلاصه مقالات نیز ارایه می‌گردد.

چرا مجلات به DOI علاقه دارند؟ (مزایای DOI برای مقالات)

- ۱- برای داشتن شناسه دائمی به همه مقالات خود
- ۲- برای جذب ترافیک بیشتر و موثرتر به مقالات
- ۳- برای تبدیل منابع به ابرلینک یا Hyperlink
- ۴- جلوگیری از خطاهای انسانی یا ماشینی در نگارش منبع یا Reference
- ۵- شمارش واقعی تعداد ارجاعات به مقالات و متعاقب آن محاسبه واقعی قدرت نفوذ یا Impact Factor برای مجلات
- ۶- ارتقا شاخص واقعی علم سنجی (scientometrics) محققین و مالکین حقوقی مقالات همانند دانشگاه‌ها

چگونه به DOI مجهز شویم؟

DOI از سوی شرکت Crossref به هر مقاله تعلق می‌گیرد. DOI می‌تواند به‌عنوان یک لینک ثابت و فناپذیر، کلیه ارجاعات و بازدیدهای مربوط به یک مقاله را به کنترل خود در آورده و از هدر رفتن ارجاعات جلوگیری نماید. DOI با قابلیت تعریف تحت وب خود می‌تواند کلیه خطاهای انسانی در نگارش منابع را حذف نموده و موجب تجمع همه ارجاعات گردد.

همیشه لینک‌های شکسته بزرگترین عامل شکست علم سنجی می‌باشند.

حل معضل لینک‌های شکسته تنها و تنها با DOI امکانپذیر است.

References:

- [1] <http://scipress.info/?p=8>
- [2] <http://www.unipaper.ir/1392/about-doi-and-pmid/>
- [3] <http://www.apastyle.org/learn/faqs/what-is-doi.aspx>
- [4] <http://www.datacite.org/whatisdoi>